

Forslag til omorganisering av Norsk Arkivråd.

Landsstyret har satt ned en gruppe for å legge frem et helhetlig forslag til omorganisering av organisasjonen. Gruppen har bestått av Øyvind Rekdal, Jorunn Bødtker og Torill Tørlen. Dette forslaget til organisasjonsendring bygger på arbeidene som er gjort i 2008 og 2009. Vi har tatt utgangspunkt i de ulike innstillingene som foreligger og diskusjoner i landsstyret.

Hvorfor endre organisasjonen?

Utgangspunkt

Det som satte i gang endringsdiskusjonen i Norsk Arkivråd var debatten og arbeidet for å slå organisasjonen sammen med de andre arkivorganisasjonene i Norge. Selv om dette ikke lot seg gjennomføre, var mange av de tingene som ble diskutert i denne sammenheng nyttig i et organisasjonsutviklingsperspektiv. Noen grep ble gjennomført av generalforsamlingen i 2009:

- utvidelse av kursutvalget til 6 medlemmer
- ny ordning for valgkomiteen
- fast redaktør og utvidet redaksjonsutvalg

I tillegg har vi i løpet av 2009 utvidet sekretariatet med en hel stilling.

Det som ble sett på som den største utfordringen, hvordan regionene skulle være organisert, ble bestemt utredet av en egen gruppe i løpet av 2009. Det ble i siste del av oktober lagt frem delt innstilling fra gruppen. I hovedtrekk er uenigheten konsentrert rundt opprettelsen av et evt. nytt organisasjonsledd; regionsmøte/utvalg og representasjon fra regionene i landsstyret.

I det følgende har vi valgt å fokusere på de delene ved organisasjonen som vi mener trenger endring, det vil si at vi kun ser på de tingene som ikke fungerer godt nok i dag. Det betyr ikke at det ikke er mye som er bra organisert i NA i dag, vi velger bare å ikke diskutere disse tingene i dette dokumentet.

Rammebetingelser

NA er avhengig av god inntjening på kurs og seminarer for å drive organisasjonen, vi er derfor avhengig av å ha god styring på denne delen av virksomheten. Dette kan kollidere med ønske om billigere/gratis kurs/seminarer for den enkelte regions medlemmer. Å balansere disse behovene er viktig.

Utfordringer

Med dagens organisering og arbeidsdeling i landstyre og regionsutvalg er det flere oppgaver som det ikke er lett å sette av nok ressurser til. Dette gjelder spesielt utadrettet virksomhet både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Her har vi hatt ambisjoner om å være mye mer aktive, men oppnår ikke målene våre. Enten ved at oppgaver må skyves på, at de tar lengre tid enn planlagt eller at de ikke kan løses og må strykes fra aktivitetsplanen. Løsningen kan enten være innenfor dagens organisasjonsform eller så bør vi gjøre endringer i organisasjonen. Vi vil antyde ulike løsninger, deretter vil vi oppsummere og gi en anbefaling til generalforsamlingen til slutt.

Områder der vi har forbedringspotensiale i organisasjonen:

- 1) **Antall regioner** – i dag ser vi at en av utfordringene med dagens regioner er at de er store og at det er vanskelig å dekke alle deler i regionene.

Mulige løsninger

- Mindre administrativ belastning i regionene slik at regionstillitsvalgte kan arbeide mer med faglig innhold for medlemmene i regionen.
- Aktiv bruk av nettsiden – både på sentralt og regionalt nivå – kan nå medlemmene i hele landet. På den måten er det også mulig å ha tilbud på tvers av geografi uten å opprette

spesialgrupper. Det er for eksempel mulig å ha en gruppe for privat sektor som dekker hele landet. Den kan være en ren nettgruppe eller en "fysisk gruppe"

- Overføre mer av planleggingen av medlemsaktivitet til kursutvalget og sekretariatet. Eksempelvis kan en i region Øst velge å ha en løsning der kursutvalget lager frokostseminar i Oslo-området. Regionsutvalget kan delvis flyttes ut av Oslo, dvs. ha tillitsvalgte fra andre deler av regionen (for eksempel Oppland og Hedemark) slik at det blir medlemsaktiviteter også utenfor Oslo.
- Kursutvalget kan ha mer samarbeid med regionene om gjenbruk av foredrag fra seminarene til bruk på medlemsmøter

Eller organisatoriske endringer:

- Dele eksisterende regioner og opprette flere. Avhengig av antall regioner vil dette medføre en endring også i landsstyrets sammensetning, fordi det ikke er ønskelig med et landsstyre som er betydelig større enn dagens. Om en velger en løsning med flere regioner bør en ordning med fast regionsmøte settes i verk. En opprettelse av flere regioner vil være administrativt kostbart.
- Legge ned regionene, dette vil innebære at all medlemsaktivitet og kontakt planlegges og foregår med utgangspunkt i sekretariatet og landsstyret. Landsstyrets sammensetning må gjennomgås på nytt siden vi da ikke vil ha regionsledere i landsstyret.
- Utvide antall tillitsvalgte i alle regionstyrer. En vil da ha flere som kan dele arbeidet, samtidig som en blir mindre sårbare for frafall i regionen.

2) **Aktiviteter for medlemmene (i nærheten av) der de bor/arbeider:** Problemstillingene her varierer fra region til region - dels at det er få møter/aktiviteter - dels at svært få møter opp - dels at aktivitetene "ikke treffer", er for generelle eller for lavt eller for høyt nivå (medlemmene i én region betraktes som en lik masse med felles interesser, kompetanse, behov, ønsker etc.) - dels at formen ikke passer (møter etter arbeidstid, for korte møter for de som må reise langt). Utfordringen er å få til et mer treffende tilbud for medlemsmassen i alle regionene. Tilbudet om medlemsmøter er pr. i dag svært ulikt fra region til region. Dette er ikke problematisk i seg selv, men det er viktig at vi klarer å gjennomføre medlemsmøter i alle regionene. Sammensetningen av medlemsmassen i regionene er ulik, derfor er det ikke ønskelig at tilbudet i alle regionene blir helt likt (vi bør ikke lage et program for medlemsmøter og avholde det samme i alle regionene).

Mulige løsninger

- Styrke dagens regioner uten organisatoriske endringer:
 - mer penger (omfordeling)
 - flere medlemmer i regionsutvalgene
 - mer støtte fra sekretariat
 - være et fast punkt høyt på LS' dagsorden
 - egne "sider" på den nye nettsiden, et forum som gjelder for alle regionsstyrene hvor erfaringsutveksling kan foregå. Her kan man f eks legge opp til at alle regioner må skrive inn en liten "erfaringsrapport" etter å ha holdt medlemsmøte og komme med forslag til opplegg og temaer som kan være aktuelle.
 - mer strukturert innmelding/dialog om lokale behov for kurs og seminarer (komme tidlig inn i prosessen)

Eller gjøre organisatoriske endringer

- Innføre et nytt organisatorisk ledd, et regionsutvalg/møte der de 5 lederne av regionene møtes og har erfaringsutveksling og planlegging av fremtidig medlemsaktivitet. Dette av modell lagt fram i tidligere innstillinger.

3) **Fordeling av arbeid i organisasjonen** - Det er i dag skjev arbeidsbelastning blant medlemmene av landsstyret. Dette fører til at noen oppgaver ikke blir gjort, at ikke alle har "vi-følelse" og en del forfall til møter. Noe som igjen gjør at landsstyret ikke alltid er det kollegiet det bør være. En kan også stille spørsmål om vi alltid diskuterer de riktige sakene. Pr. i dag utgjør regionslederne den største delen av landsstyret, men regionssaker har hatt liten plass på agendaen i landsstyremøtene. Vi ser også at de tillitsvalgte i regionene ofte ikke blir benyttet som ressurs.

Mulige løsninger

- Innenfor dagens organisasjonsmodell – Det er viktig at valgkomiteen ikke underkommunerer oppgavene når man rekrutterer folk til verv i NA, dette gjelder særlig regionslederne. Vi kan også bruke muligheten av å ha fellesmøte ("sammenristingsoppstartsmøte") tidlig etter valg. Som organisasjon bør vi benytte muligheten til å sette ned flere adhocutvalg og skape flere uformelle arenaer i organisasjonen med vid deltagelse utenfor landsstyret.
- Sette opp fast agenda for styremøtene der regionene får større plass.
- Sette av egen tid til å drøfte regionsspørsmål, for regionslederne, i forkant av alle landsstyremøter. Dette vil være en form for regionsmøte, men med noe mindre omfang enn det som er foreslått i andre innstillinger. Alle regionslederne vil dermed også inngå i landsstyret som nå.

Eller gjøre organisatoriske endringer

- Utvide antall medlemmer i Landsstyret, det vil si å ha en eller flere "frie medlemmer", i dag er det slik at de fleste som sitter i landsstyret har mange oppgaver utenom landsstyret. Eller
- frigjøre 3 regionsledermedlemmene og erstatte dem med andre (modellen med regionsutvalg) - uten å øke antallet i Landsstyret
- Opprette et mindre arbeidsutvalg som jobber mellom landsstyremøtene med løpende saker

4) **Lobbyvirksomhet/påvirkning/høringsinstans** – Dette er et av de målområdene vi har hatt lenge, men som vi ikke har klart å følge opp godt. Det er for lite aktivitet fra NAs side, aktiviteten gjøres kun av leder eller deler av landsstyret, vi gjør det for sjelden og mot for få instanser, og det vi gjør, følges ikke systematisk opp.

Mulige løsninger

- Nedprioritere andre oppgaver
- Fast punkt på Landsstyrets dagsorden
- Nedsette adhocutvalg (et "påvirkningsagentutvalg")
- Få råd fra Frivillighet Norge
- Gå på gratis lobbykurs hos SVs stortingsgruppe

- Ha fokus på påvirkning også regionalt, dette må være en fast oppgave i tillegg til medlemsaktivitet ellers

Eller gjøre organisatoriske endringer

- Utvide antall medlemmer i LS ("frie medlemmer") slik at vi kan få tillitsvalgte i landsstyret som har dette som sin eneste oppgave eller
- frigjøre 3 regionsledertillitsvalgte og erstatte dem med andre (modellen med regionsutvalg) - uten å øke antallet i LS

5) **Internasjonalt arbeid/kontakt.** Vi har i dag ingen faste som følger opp denne type virksomhet i organisasjonen. Samtidig har vi de siste årene arbeidet for å ha en større internasjonal virksomhet. NA har nominert et medlem til Section for Archival Education and Training (SAE) i International Council on Archives (ICA), dette har i løpet av 2009 blitt endret til å være presidentvervet i seksjonen. Vi har også opprettet en ad-hoc komite for å jobbe med bistand mot en ny arkivorganisasjon (BARM) i Bangladesh i samarbeid med en nederlandsk organisasjon (KVAN). Vi ser at etter hvert som det internasjonale engasjementet øker vil det bli behov for en tettere oppfølging av dette arbeidet fra landstyreets side.

Mulige løsninger:

- Ad-hoc grupper skal alltid ha en representant fra landsstyret
- Ad-hoc grupper skal ha en fast tillitsvalgt i landsstyret som de rapporterer til

Eller organisatoriske endringer

- Det opprettes et eget utvalg med ansvar for oppfølging av internasjonale saker. Leder av utvalget sitter også i landsstyret.
- Landsstyret utvides med en representant som har som oppgave å følge opp alt internasjonalt arbeid og kontakt.

Forslag til endring som legges frem for generalforsamlingen:

Etter drøftinger har gruppen kommet fram til følgende forslag som vi ønsker skal legges fram for generalforsamlingen 2010. Forslagene er uthevet i teksten.

Punkt 1: Antall regioner

Vi mener det ikke er en god løsning å legge ned dagens regioner. Regionene synliggjør NA i hele Norge og vi mener det er viktig for at NA ikke skal fremstå som en sentralisert kursholder i Oslo. Det at det arrangeres medlemsmøter og aktiviteter i regionene er viktig for at vi skal fremstå som en organisasjon som er opptatt av alle som arbeider med arkiv. Det er også viktig i forhold til formålet med organisasjonen, at vi skal støtte opp om arkivdanning og kunnskap om dette i hele landet.

Vi tror heller ikke NA er tjent med flere regioner, men ønsker å opprettholde dagens antall og regionsgrenser. Grunnen til dette er at vi ser at en utvidelse av dagens antall regioner vil være kostbart for NA, noe som også vil føre til mye høyere inntjeningskrav på kurs og seminarer. Vi mener derfor at det er bedre å utvikle tilbudet regionalt innenfor de rammene vi har.

Vi mener derimot at det er en god løsning å ha flere tillitsvalgte i regionsstyrene. Vi tror det vil være mulig å få til flere medlemsmøter på ulike steder i regionen om det var flere i regionsstyret og at det var et krav at ikke alle kom fra samme by/sted. *Vi foreslår derfor en utvidelse av antall tillitsvalgte i regionene til 4. Det skal være krav om at ikke alle skal komme fra samme område i regionen.*

Punkt 2: Aktiviteter for medlemmene (i nærheten av) der de bor/arbeider

Vi ønsker å styrke dagens regioner uten organisatoriske endringer og mener at NA ikke er en så stor organisasjon at vi er tjent med flere organisatoriske ledd. Vi ser at et ekstra ledd kan forsinke og

vanskeliggjøre kommunikasjon mellom landsstyret og regionene. Det er heller ikke sikker at et slikt ekstra ledd vil styrke regionenes posisjon, men heller svekke de regionene som til en hver tid ikke er representert i landsstyret. En slik løsning vil bli mer arbeidskrevende for de regionslederne som skal delta både i regionsmøter og landsstyremøter. Mest sannsynlig vil et ekstra ledd også føre til en dyrere løsning for NA. Fordelen vil selvfølgelig være en bedre mulighet for erfaringsutveksling mellom regionene, men dette mener vi må kunne *løses ved fokus på problemstillingen i landstyremøtene og ved å ta i bruk nye tekniske løsninger.*

Punkt 3: Fordeling av arbeid i organisasjonen

For å løse denne problematikken tror vi det i første omgang er viktig å søke andre løsninger enn rene organisatoriske endringer. Vi ønsker ikke å innføre en ordning med regionsmøter fordi kostnadene rundt dette vil bli høye, men ser at en mellomløsning der *det ved 3 av årets landsstyremøter settes av egen tid til å drøfte regionsspørsmål* vil være nyttig. Dette kan for eksempel gjøres ved at regionslederne møtes dagen før landsstyremøtet. I tillegg ser vi at det å sette opp fast agenda for styremøtene der regionene får større plass bør innføres umiddelbart.

Det viktigste grepet vi ser i forhold til å forberede til verv i NA er at valgkomiteen ikke underkommuniserer oppgavene når man rekrutterer folk til verv i NA. *Vi foreslår derfor at det lages en instruks for valgkomiteens arbeid.*

Det bør også settes ned flere adhocutvalg og skape flere uformelle arenaer i organisasjonen med vid deltagelse utenfor landsstyret, noe som vil skape større engasjement og bedre arbeidsfordeling i organisasjonen.

Punkt 4: Lobbyvirksomhet/påvirkning/høringsinstans

Her mener vi at å utvide antall medlemmer i landsstyret er den beste måten å løse denne problemstillingen. Ved å fortsette med samme organisasjonsstruktur som i dag så tror vi arbeidet som blir gjort innenfor dette området også kommer til å fortsette som i dag.

Vi foreslår derfor å utvide landsstyret med en tillitsvalgt som skal ha som hovedoppgave å arbeide med utadrettet virksomhet mot myndigheter med lobbyvirksomhet og påvirkning. Dette vervet bør også ha som oppgave å følge opp eventuelle ad-hocutvalg innen området (for eksempel utforming av høringsuttalelser). Selv om en person i landsstyret har dette som hovedoppgave, vil det i den tilfeller være naturlig at et slikt arbeid frontes av leder.

Punkt 5: Internasjonalt arbeid/kontakt

Vi ser at det er nyttig at denne type arbeid foregår i adhocgrupper, fordi det ikke er oppgaver som vil være faste i organisasjonen. Denne type grupper må rapportere til landsstyret, men ikke nødvendigvis være sammensatt slik at landsstyret er representert i alle ad-hoc grupper. Vi mener det er en god løsning med en fast tillitsvalgt i landsstyret som har oppfølging av internasjonalt arbeid/kontakt som hovedoppgave. *Vi foreslår derfor en utvidelse av dagens landsstyre med en representant.*